

ҶДММ ТҚХ «МЕҲНАТОБОД»

**ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИЕ, КИ МУТОБИҚИ
ТАЛАБОТИ СТАНДАРТҲОИ
БАЙНАЛМИЛЛАЛИИ ҲИСОБОТИ
МОЛИЯВӢ БА САНАИ 31-УМИ ДЕКАБРИ
СОЛИ 2022 ТАҲИЯ КАРДА ШУДААСТ ВА
ХУЛОСАИ АУДИТОРИ МУСТАҚИЛ**

МУНДАРИҶА:

Саҳ.

МАСЪУЛИЯТИ РОҶБАРИЯТ ОИДИ ҶАВОБГАРӢ БАРОИ ОМОДАСОЗӢ ВА ТАСДИҚ НАМУДАНИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУӢ.....	2
ХУЛОСАИ АУДИТОРИ МУСТАҚИЛ	3-5
ҲИСОБОТ ОИДИ ДАРОМАДИ УМУМӢ.....	6
ҲИСОБОТ ОИДИ ҲОЛАТИ МОЛИЯВӢ	7
ҲИСОБОТ ОИДИ ҲАРАКАТИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ	8
ҲИСОБОТ ОИДИ ТАҒИРОТ ДАР САРМОЯИ ХУДӢ	9
ЭЗОҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ	10-31

Масъулияти роҳбарият оид ба ҷавобгарӣ барои оморасозӣ ва тасдиқ намудани ҳисоботи молиявии маҷмӯи дар даврае, ки санаи 31-уми декабри соли 2022 ба итмом расидааст

Тасдиқоти зерин бояд бо дарҷи ӯҳдадорихои аудиторон, ки дар ҳисоботи аудиторони мустақил бо мақсади ҷудо намудани ҷавобгарии аудиторон ва роҳбарият нисбати ҳисоботи молиявии ҶДММ ТҚХ “Меҳнатобод” (минбаъд дар матн- «Ташилот») якҷоя дида баромада шавад.

Роҳбарияти *Ташилот* барои оморасозии ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ, ки аз ҳама ҷиҳатҳои муҳим ҳолати молиявӣ, натиҷаҳои фаъолият, ҳаракати воситаҳои пулӣ ва тағирот дар сармояи худиро дар даврае, ки 31-уми декабри соли 2022 ба итмом расидааст мутобики талаботи стандартҳои ҳисоботи молиявӣ (минбаъд дар матн «СБҲМ») дуруст инъикос мекунад ҷавобгар аст.

Ҳангоми оморасозии ҳисоботи молиявӣ роҳбарияти *Ташилот* барои:

- Интиҳоби принципҳои зарурии баҳисобгирии муҳосибавӣ ва минбаъд истифодабарии онҳо;
- Риояи талаботи стандартҳои байналмиллалии ҳисоботи молиявӣ ва ошкор кардани фарқиятҳои муҳим аз СБҲМ дар эзоҳот ба ҳисоботи молиявӣ; ва
- Оморасозии ҳисоботи молиявӣ бо назардошти он ки *ташилот* фаъолияти худро дар ояндаи дур ба ғайр аз ҳолатҳое, чунин ҳисобидан ғайриимкон аст идома медиҳад ҷавобгар аст.

Роҳбарият инчунин барои:

- Коркард, амалӣ намудан ва таъмини амал намудани системаи самаранок ва бозътимоди назорати дохилии *ташилот*;
- Доштани системаи баҳисобгирии муҳосибавие, ки дорои имкони дар лаҳзаи дилхоҳ бо амиқии кифоя маълумот оиди ҳолати молиявии *ташилотро* мувофиқи талаботи СБҲМ тайёр карда тавонад;
- Будани баҳисобгирии муҳосибавӣ тибқи талаботҳои конунгузорӣ ва стандартҳои муҳосибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Андешидани чораҳо дар доираи марбути худ барои таъмини нигоҳдории дороиҳои *ташилот*;
- Ошкор ва пешгирии далелҳои қаллобӣ, хатогиҳо ва дигар намуди суиистифодабарӣҳо ҷавобгар аст.

Ҳисоботи молиявии мазкур барои даврае, ки 31-уми декабри соли 2022 ба итмом расидааст аз тарафи Раёсати ташилот «26» апрели соли 2023 тасдиқ шудааст.

Аз номи ҶДММ ТҚХ “Меҳнатобод”:

Директор

Некрӯз С.Р.

Сармуҳосиб

Зайнура Н.

Ақида бо тавзеҳ

Мо аудити ҳисоботи молиявии пешниҳоднамудаи ЧДММ ТҚХ “Меҳнатобод” (минбаъд «Ташкилот»)-ро, ки ҳисобот оиди ҳолати молиявӣ ба 31 декабри соли 2022 ва ҳисоботи дахлдорро дар бораи маҷмӯи даромадҳо, ҳаракати воситаҳои пулӣ ва тағиротҳои сармояи худӣ дар соле, ки дар санаи зикргардида ба итмом расидааст ва инчунин изҳори мухтасари принципҳои асосии сиёсати баҳисобгирӣ ва дигар эзоҳоро нисбати ҳисоботи молиявии мазкурро дар бар мегирад ба итмом расонидем.

Ба ақидаи мо ба истиснои эҳтимолияти таъсири натиҷаҳои масоили дар қисмати “Асос барои иброи ақида бо тавзеҳ” дарҷшудаи хулосаи мо ҳисоботи молиявии замимашуда вазъи ҳақиқии молиявии Ташкилотро ба санаи 31-уми декабри соли 2022 дар тамоми ҷанбаҳои муҳим, инчунин натиҷаҳои молиявии он ва ҳаракати воситаҳои пулиро дар тули соле, ки дар санаи зикргардида ба охир расидааст мутобиқи Стандартҳои байналмиллалӣ ҳисоботи молиявӣ (СБҲМ) дуруст инъикос менамояд.

Асос барои иброи ақида бо тавзеҳ

Ҳисобкунии беқурбшавии дорониҳо - ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявии мазкур Ташкилот беқурбшавии қарзҳоро мувофиқи дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон №215 “Дар бораи тартиби ташкил ва истифодаи захира ва ФПТИ аз рӯи қарзҳо” ҳисоб намудааст. Бо сабаби он, ки Ташкилот талабот оиди баҳодиҳии дорониҳои молиявӣ ва ӯҳдадорихоро мувофиқи талаботи СБҲМ 9 “Фишангҳои молиявӣ”-ро дар амал татбиқ накардааст, бинобар ин мо натавонистем далелҳои кофии аудиториро нисбати мувофиқ будани захираҳои ҳисобшуда барои дорониҳо пайдо кунем, ки таъсири истифодаи стандарти мазкурро ба дорониҳои молиявӣ ва ӯҳдадорихоро дар давраи ҳисоботи муайян намоем.

Мо аудитро мутобиқи Стандартҳои байналмиллалӣ аудит (СБА) гузаронидем. Ҷҳдадорихои мо мутобиқи ин стандартҳо дар қисмати “Ҷҳдадорихои аудитор” дарҷ шудаанд. Мо нисбати ташкилот мувофиқи талаботҳои этикии ба аудити ҳисоботи молиявии мазкур истифодашаванда вобастагӣ надорем. Аз тарафи мо инчунин дигар ӯҳдадорихои этикӣ иҷро шуданд ки талаботҳои этикӣ муайян намудаанд. Мо чунин меҳисобем, ки даделҳои аудиторӣ комил ва заруриро барои изҳори ақида бо тавзеҳ гирифтем.

Масъулияти роҳбарият оид ба оморасозии ҳисоботи молиявӣ

Масъулият оид ба оморасозии ҳисоботи молиявии мазкур ва мувофиқати он ба талаботҳои Стандартҳои байналмиллалӣ ҳисоботи молиявӣ ба зиммаи роҳбарияти Ташкилот воғузур карда шудааст. Масъулияти мазкур аз таъсис додан, қорӣ ва дастгирӣ намудани сохтори назорати дохилӣ ҷиҳати оморасозӣ ва пешниҳоди ҳисоботи боэътимоди молиявӣ, ки дар худ таҳрифҳои ҷиддӣ дар натиҷаҳои суиистифодабарихои молиявӣ, ҳамчунин натиҷаи ҳатогӣ надоранд, интиҳоб ва татбиқи сиёсати дахлдори баҳисобгирӣ, инчунин татбиқи баҳодиҳии муҳосибавии асоснок иборат мебошад.

Масъулияти аудитор

Вазифаи мо аз иброи ақида ҷиҳати дуруст будани ҳисоботи молиявӣ мазкур дар асоси аудити гузаронидаи мо иборат мебошад. Мо аудитро мутобиқи талаботҳои Стандарти байналмилалӣ аудит ба анҷом расонидем. Стандартҳои мазкур аз мо риоя намудани меъёрҳои этикӣ, инчунин банақшагирӣ ва гузаронидани аудитро бо мақсади боварии комил ҳосил намудан, ки ҳисоботи молиявӣ дорои таҳрифҳои ҷиддӣ намебошад талаб менамоянд. Боварии комил – ин сатҳи баланди боварӣ вале, он кафолат намедиҳад, ки аудити мутобиқи СБА гузаронида ҳамавақт таҳрифоти муҳимро ҳангоми мавҷуд буданашон ошкор менамояд. Таҳрифот метавонанд натиҷаи амалҳои ғайримақбул ва ё иштибоҳ бошанд ва муҳим ҳисобида мешаванд агар бо боварӣ ва ё эҳтимолияти бузург пешбинӣ кард ки онҳо дар алоҳидагӣ ва ё дар маҷмӯъ ба қарорҳои иқтисодии истифодабарандагони дар асоси ҳисоботи молиявӣ қабулшаванда таъсир расонанд.

Дар доираи санҷиши аудит мутобиқи Стандарти байналмилалӣ аудит мо ақидаи касбиро истифода мебарем ва онро дар давоми тамоми аудит нигоҳ медорем.

Мо инчунин:

- хавфи таҳрифи муҳими ҳисоботи молиявиро дар натиҷаи суистифодабарии молиявӣ ё ин ки ҳатогихоро ошкор ва баҳодиҳӣ менамоем. Нисбати чунин хавфҳо проседураҳои аудиторӣ коркард ва амалӣ менамоем; далелҳои кофӣ аудиторӣ ба даст меорем, ки барои иброи ақидаи мо кофӣ ва зарур мебошанд;
- низоми назорати дохилиро аз рӯи таҳия ва пешниҳоди саҳеҳи ҳисоботи молиявиро бо мақсади таҳияи проседураҳои аудиторӣ ки барои ҳолатҳои мазкур истифода мешаванд, вале на бо мақсади изҳори фикру ақида нисбати самаранокии сохтори назорати дохила меомӯзем ва баҳо медиҳем;
- принципҳои баҳисобгирии муҳосибавӣ ва баҳодиҳии муҳимияти аз тарафи роҳбарият таҳияшуда, инчунин баҳодиҳии умумии пешниҳоди ҳисоботи молиявиро тадқиқ менамоем;
- оиди аз тарафи роҳбарият мақсаднок истифода бурдани принципи мунтазами фаъолияти баҳисобгирии муҳосибавӣ ва дар асоси далелҳои гирифташуда муайян намудани он ки оё номуайянии муҳим нисбати ҳодиса ва шароитҳое, ки дар оянда қобилияти Ташкилотро барои идома додани фаъолият зери шубҳа мебаранд ҳулосабарорӣ мекунем. Ҳулосаҳои мо дар асоси далелҳои аудитории то санаи пешниҳоди ҳисоботи аудиторӣ гирифта асос меёбанд. Минбаъд ҳодисаҳо ва шартҳои оянда ба амал меомада ба гум кардани қобилияти Ташкилот барои идомаи фаъолият оварда мерасонанд;
- дар маҷмӯъ баҳодиҳии пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ, сохтор ва мазмуни он бо назардошти тавзеҳоти маълумот, инчунин таъмини саҳеҳии пешниҳоди амалиётҳои аз он ҳодиса ва шартҳои асосёфтаре мегузаронем.

Мо бо роҳбарият оиди ҳаҷм ва мӯҳлати аудит, инчунин дар бораи проблемаҳои муҳими дар ҷараёни аудит ошкоршуда, аз он ҷумла оиди камбудҳои назарраси низоми назорати дохилӣ тамос мегирем.

Дустов Сафарбек Савриддинович

Директори ЧДММ «Консультант Аудит»

**Иҷозатномаи Бонки миллии
Тоҷикистон- БМТ №0000139
аз 29 апрели соли 2021**

**ш. Душанбе, Тоҷикистон
26 апрели соли 2023**

**Шаҳодатномаи таҳассусии
аудитори бонкӣ БМТ №0000010
аз 08 январи соли 2014**

ҲИСОБОТ ОИДИ ДАРОМАДИ УМУМӢ

дар соли санаи 31-уми декабри соли 2022 ба итмом расида

Моддаҳо	Эзоҳ	2022с.	2021с.
Даромади ғоизӣ	4.1	1 396 015	1 728 446
Харочоти ғоизӣ	4.2	(107 127)	(274 777)
Даромади ҳолиси ғоизӣ		1 288 888	1 453 669
Харочоти ташаккули захира барои талафоти дорихо	4.3	(103 108)	(238 740)
Ҷоида (зарари) амалиётӣ		1 185 780	1 214 929
Даромад аз хизматрасониҳои комиссияӣ	4.4	35 825	26 768
Харочот аз рӯи хизматрасониҳои комиссияӣ	4.5	(11 077)	(3 943)
Даромадҳо бо тарҳи харочот аз азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ	4.6	40 107	(76)
Дигар даромадҳои амалиётӣ	4.7	230 230	195 300
Харочоти идоравӣ ва дигар харочоти амалиётӣ	4.8	(1 100 162)	(1 518 175)
Даромад (харочоти) соф аз ғайриамалиётӣ	4.9	380 703	(85 197)
Даромади (харочоти) соф аз ғайриамалиётӣ	4.9	480 168	322 142
Ҷоида то андозбандӣ		860 871	236 945
Андоз аз Ҷоида	4.10	(168 690)	(52 863)
Ҷоидаи соф		692 181	184 082

Аз номи ташкилот:

Директор

Некрӯз С. Р.

Сармуҳосиб

Зайнура Н.

ҲИСОБОТ ОИДИ ҲОЛАТИ МОЛИЯВӢ

ба 31 декабри соли 2022

	Эзоҳ	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Дороиҳо			
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо	5.1	172 051	89 546
Қарзҳои додашуда ба мизочон	5.2	4 733 761	5 174 274
Дороиҳои ҷории дигар	5.3	260 840	81 714
Воситаҳои асосӣ	5.4	945 752	971 316
Дороиҳои ғайримоддӣ	5.5	2 992	3 562
Сармоягузорӣ	5.6	15 200	15 200
Ҳамагӣ дороиҳо		6 130 596	6 335 613
Ўҳдадориҳо			
Қарзҳо	5.7	452 400	1 290 947
Андозҳо барои пардохт	5.8	94 576	18 664
Ўҳдадориҳои ҷории дигар	5.9	44 317	112 017
Даромади тамдидшуда - грант	5.10	490 000	471 000
Ҳамагӣ ўҳдадориҳо		1 081 293	1 892 628
Сармоя			
Сармояи саҳомии пардохташуда	5.11	3 546 908	3 546 908
Захираи умумӣ	5.11	162 322	162 322
Дигар захираҳои сармоя	5.11	599 728	599 728
Фоидаи тақсимнашуда	5.11	740 345	134 027
Ҳамагӣ сармоя		5 049 303	4 442 985
Ҳамагӣ ўҳдадориҳо ва сармоя		6 130 596	6 335 613

Аз номи Ташкилот:

Директор

Некрӯз С. Р.

Сармуҳосиб

Зайнура Н.

ҲИСОБОТ ОИДИ ҲАРАКАТИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ

Барои давраи 31 декабри соли 2022 ба итмом расида

<i>Фаъолияти амалиётӣ</i>	Эзоҳ	2022с.	2021с.
Фоидаи (зарари) соф		692 181	184 082
<i>Тасхехи фоидаи соф:</i>			
Харочоти фарсоиш ва истехлоки дороиҳо		101 805	105 778
Харочоти ташаккулдиҳии ФПТИ аз рӯи қарзҳо		103 108	20 441
Даромад аз барқарорсозии дороиҳо		(230 230)	-
Фоида / зарар аз хориҷкунии воситаҳои асосӣ		1 212	5 716
Дигар харочоти ҳисобкардашуда		105 587	-
Даромад (харочот) аз азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ		(40 107)	-
Тасхехи фоидаи тақсимнашуда		-	(2 986)
Ҳаракати нақдина бо даромадҳои амалиётӣ то тағирёбии дороиҳои амалиёти ва ӯҳдадориҳо		733 556	313 031
<i>Тағирёбии дороиҳои гардон ва ӯҳдадориҳо:</i>			
Афзуншавӣ\камшавии ҳолиси қарзҳои мизочон		530 019	687 688
Афзуншавӣ\камшавии фоизҳо барои гирифтани		37 614	(35 192)
Афзуншавӣ\камшавии дигар дороиҳои ҷорӣ		(179 126)	64 969
Афзуншавӣ\камшавии фоизҳо барои пардохт		(6 181)	(21 262)
Афзуншавӣ\камшавии ҳолиси қарзҳои гирифташуда		(838 547)	(3 064 500)
Афзуншавӣ\камшавии ҳолиси андозҳо барои пардохт		(18 097)	-
Афзуншавӣ\камшавии дигар ӯҳдадориҳои ҷорӣ		16 657	3 307
Афзуншавӣ\камшавии андоз аз фоида		(68 495)	13 698
Афзуншавӣ\камшавии воситаҳои дар бонк буда		-	2 237 400
Афзуншавӣ\камшавии харочоти мавқуфгузошташуда		-	(185 500)
Афзуншавӣ\камшавии ҳолиси даромадҳои мавқуфгузошташуда (грантҳо)		19 000	-
Вазъи ҳаракати воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ		226 401	13 639
Фаъолияти сармоягузорӣ			
Хариди таҷҳизот ва моликият		(76 883)	(255 299)
Вазъи ҳаракати воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ		(76 883)	(255 299)
Фаъолияти молиявӣ			
Суди сахмия		(67 013)	-
Гардиши софи нақдина аз рӯи фаъолияти молиявӣ		(67 013)	-
Афзуншавии ҳолиси нақдина		82 505	(241 660)
Воситаҳои пулӣ дар аввали сол		89 546	331 206
Воситаҳои пулӣ дар охири сол		172 051	89 546

Аз номи Ташкилот:

Директор

Некрӯз С.Р.

Сармуҳосиб

Зайнура Н.

ҲИСОБОТ ОИДИ ТАҒИРОТ ДАР САРМОЯ

барои давраи 31 декабри соли 2022 ба итмом расида

Номгӯи нишондиҳандаҳо	Сармояи саҳомӣ	Фоидои тақсимнашуда	Захираи умумӣ аз ҳисоби фоида	Захира барои амалиётҳои ояндаи ташкилот	Ҳамагӣ
Бақия ба 1 январи 2021с.	3 546 908	(47 071)	162 322	599 728	4 261 887
Фоидои соф (зиёни) давраи ҳисоботӣ	-	184 082	-	-	184 082
Тасҳеҳӣ фоидои тақсимнашуда	-	(2 984)	-	-	(2 984)
Бақия ба 1 январи 2022с.	3 546 908	134 027	162 322	599 728	4 442 985
Фоидои соф (зиёни) давраи ҳисоботӣ	-	692 181	-	-	692 181
Тасҳеҳӣ фоидои тақсимнашуда	-	(18 850)	-	-	(18 850)
Суди саҳмия	-	(67 013)	-	-	(67 013)
Бақия ба 31 декабри 2022с.	3 546 908	740 345	162 322	599 728	5 049 303

Аз номи Ташкилот:

Директор

Некрӯз С. Р.

Сармуҳосиб

Зайнура Н.

ЭЗОҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ
ЭЗОҲИ 1. САМТҲОИ АСОСИИ ФАӢОЛИЯТ

1.1 Маълумоти мухтасар дар бораи Ташкилот

Ташкилот шахси ҳуқуқӣ буда мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст ва фаъолияти худро дар асоси Оиннома амалӣ менамояд. Мақсади асосии оинномавии Ташкилот аз гирифтани даромад бо роҳи пешниҳод намудани қарзҳои хурд мебошад.

Ташкилот дар асоси қарори муассис (протоколи №2 аз 23 декабри соли 2005) мувофиқи кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонуни ҚТ “Дар бораи ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд”, қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд” ва дигар санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ таъсис дода шудааст. Бақайдгирии давлатӣ таҳти №001-2578 аз 03 феввали 2006с. Мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” дар Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 04 майи соли 2010 аз нав бақайд гирифта шудааст. РЯМ3410002118.

23.03.2016 дар қараёни азнавтасисдиҳӣ бо роҳи якҷояшавӣ бо ҚДММ ТҚХ «Рушди Обшорон» ва ҚДММ ТҚХ «Ворух» Ташкилот азнавбақайдгириро мутобиқи талаботи қонунгузорию қорӣ гузаштааст.

Муассисони Ташкилот:

№	РМА	Номи ташкилот	нишонӣ	Саҳм дар сармояи оинномавӣ, бо сомонӣ	Саҳм дар сармояи оинномавӣ, бо %
1	380002752	ИҶ маркази дастгирии ҷамоат «Обшорон»	Вил. Хатлон, ноҳ. Шаҳритус, ҷамоати Обшорон қ. Обшорон	1 459 157	41,139%
2	340002408	ИҶ маркази дастгирии ҷамоат «Наргис»	Вил.Хатлон, ҷамоати Мехнатобод	1 419 065	40,009%
3	550005345	ИҶ маркази дастгирии ҷамоат «Ворух»	Вил. Суд, ноҳ. Исфара, ҷамоати Ворух	668 686	18,853%
Ҳамагӣ				3 546 908	100%

Иҷозатнома барои иҷрои амалиётҳои зерин аз қониби Бонки миллии Тоҷикистон 9 октябри соли 2012 дода шудааст:

- Додани қарзҳои хурд;
- Бастани амлиётҳои форвардӣ ва СВОП барои худ.

Мақсади асосии таъсиси Ташкилот аз гирифтани фоида ба воситаи додани қарзҳои хурд мебошад.

Соҳтори идоракунии Ташкилот иборат аст аз:

Маҷлиси умумии муассисон- мақоми олий ва стратегии идоракунии;
Шӯрои нозирон-мақоми олии идоракунии;

Мақоми иҷроияи Ташкилот.

Азоёни Шӯрои нозирон инҳо мебошанд:

1. Раҳимов Собир Сатторович	Раиси Шӯрои нозирон
2. Раҳимов Шермат Бобоевич	Аъзои Шӯрои нозирон
3. Иноятова Малика Зулфиевна	Аъзои Шӯрои нозирон
4. Раҳимова Адолат Абдуразоққовна	Аъзои Шӯрои нозирон
5. Исмамов Қосимҷон	Аъзои Шӯрои нозирон
6. Назаров Турғунмурод	Аъзои Шӯрои нозирон
7. Раҳматова Манзура Махматовна	Аъзои Шӯрои нозирон

Аъзоёни мақоми иҷроияи ҚДММ ТҚХ «Меҳнатобод» аз шахсони зерин иборат аст:

1. Некруз Собир Раҳимзода	Директор
2. Зайнура Носирзода	Сармуҳосиб

Ташкилот дар нишони Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон, ноҳияи Қушониён, ҷамоати Меҳнатобод ҷойгир буда, филиалҳои бақайдгирфташуда дар нишони зерин дорад:
Вилояти Суғд, ш. Исфара ҷамоати Ворух; Вилояти Хатлон, н. Шаҳритус, ҷамоати Обшорон к. Бинокор.

1.2 Мухити иқтисодие, ки “Ташкилот” дар он фаъолияти иқтисодию молиявӣ худро амалӣ менамояд

Шарҳи мухтасар

ҚДММ ТҚХ “Меҳнатобод” (минбаъд-“Ташкилот”) фаъолияти худро пурра дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд. Мувофиқан ба фаъолияти он ҳолати иқтисодӣ ва бозорҳои молиявӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири муҳим мерасонанд, ки ҳамчун бозори рӯ ба рушд ҳисобида мешаванд.

Мухити фаъолият, ки Ташкилот дар он фаъолият мекунад, бо шароитҳои иқтисодӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вучуд омадаанд алоқаманд мебошад, ки аҳамияти онҳо барои фаъолияти Ташкилот хеле муҳим буда аз вазъи молиявӣ ташкилотҳои қарзие, ки дар бозори молиявӣ фаъолият мекунад вобаста аст.

Тибқи маълумоти сомонӣ БМТ 17 ташкилоти қарзӣ дар раванди барҳамдиҳии маҷбурӣ бо асосҳои муфлисшавӣ қарор доранд. Ташкилотҳои қарзие, ки дар раванди барҳамдиҳии маҷбурӣ бе асосҳои муфлисшавӣ қарор доранд шумораи онҳо 9 адад мебошанд. Ташкилотҳои қарзие, ки дар марҳилаи ихтиёран барҳамхӯрӣ қарор доранд 15 ададро ташкил медиҳанд.

Айни вақт дар бозори бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон 15 бонк (2021-14), ташкилоти қарзии ғайрибонкӣ 1 (2021-0), 19 ТАҚХ (2021-18), ТҚХ 3 (2021-4) ва 26 ФҚХ (2021-27) фаъолият мекунад.

Таҳримҳои Иттиҳоди Аврупо, ИМА ва дигар давлатҳои нисбати Руссия ва пастшавии қурби рубли русӣ, болоравии қурби доллари ИМА ва ЕВРО, инчунин тағирёбии арзиши нафту газ ва дигар молу маҳсулот метавонад ба низоми бонкӣ ва иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири худро расонад.

Ҳисоботи молиявӣ мазкур нуқтаи назари роҳбариятро инъикос менамояд, ки чи гуна шароити пешбурди фаъолияти тижоратӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолият ва ҳолати молиявӣ Ташкилот таъсир мерасонад. Таъсири ҳақиқии шартҳои ояндаи фаъолияти хоҷагидорӣ мумкин аст аз баҳодиҳии роҳбарият фарқ кунад.

ЭЗОҲИ 2. АСОСҲОИ ОМОДАСОЗИИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Асос барои оморасозии ҳисоботи молиявии Ташкилот талаботи стандартҳои байналмиллалӣ ҳисоботи молиявӣ ба ҳисоб мераванд.

Ҳисоботи молиявии ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди ташкилоти қарзии хурди “Меҳнатобод” (минбаъд дар матн- Ташкилот) мутобиқи стандартҳои байналмиллалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд –СБҲМ) барои соли 31 –уми декабри соли 2022 ба итмом расида таҳия шудааст.

Ҳангоми тартиб додани ҳисоботи молиявӣ фарзияи асосӣ ин усули ҳисобкунӣ ва усули фаъолияти муттасили Ташкилот ба ҳисоб мераванд.

Усули ҳисобкунӣ пешниҳод мекунад, ки таъсири амалиётҳо ва дигар ҳодисаҳо дар ҳисоботи молиявӣ дар лаҳзаи содиршавии онҳо эътироф карда мешаванд, на ҳангоми воқеан гирифтани ва пардохтани воситаҳои пулӣ дар давраҳои муттаносиби ҳисоботӣ.

Усули мунтазам пешбинӣ мекунад, ки Ташкилот ният ва зарурати барҳамхурӣ ва ё ихтисори муҳими фаъолиятро дар ояндаи наздик надорад.

2.1 ТАРКИБИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Таркиби ҳисоботи молиявии Ташкилот аз ҳисоботи зерини молиявӣ иборат аст:

- ҳисобот оиди ҳолати молиявӣ;
- ҳисобот оиди ғоида ва зиён ва дигар даромадҳои умумӣ;
- ҳисобот оиди ҳаракати воситаҳои пулӣ;
- ҳисобот оиди тағирот дар сармоя;
- эзоҳот ба ҳисоботи молиявӣ.

Давраи ҳисоботии Ташкилот соли тақвимӣ ба ҳисоб меравад. Моддаҳои муҳими ҳисоботи молиявӣ кушода ва алоҳида оварда шудаанд, моддаҳои номӯҳим гурӯҳбандӣ карда шудаанд.

2.2 АСЪОРИ ҲИСОБОТ

Ба сифати асъори амалкунанда ва асъори пешниҳод намудани ҳисоботи молиявӣ Ташкилот асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон - Сомониро истифода мебарад.

ЭЗОҲИ 3. ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

Эътироф ва баҳодиҳии фишангҳои молиявӣ

Асосҳои пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ

Ҳисоботи молиявии мазкур мутобиқи СБҲМ дар асоси қоидаҳои баҳисобгирӣ аз рӯи арзиши таърихӣ, бо тасҳеҳ ба эътирофи ибтидоии фишангҳои молиявӣ аз рӯи арзиши одилона ва азнавбаҳодиҳии биноӣ иншоот, дороиҳои молиявӣ, ки барои фуруш мавҷуд ҳастанд ва фишангҳои молиявии аз рӯи арзиши воқеӣ ба воситаи ғоида ва зиён баҳододашаванда таҳия шудааст. Принципҳои сиёсати баҳисобгирӣ, ки ҳангоми таҳия ҳисоботи молиявии мазкур истифода шудаанд дар поён оварда шудаанд. Принципҳои мазкур нисбати ҳамаи давраҳои дар ҳисоботи молиявӣ пешниҳодшуда мунтазам истифода шудаанд.

Фишангҳои молиявӣ-асосҳои наздик шудан барои баҳодиҳӣ. Дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадорихо ҳангоми баҳодиҳии ибтидоӣ аз рӯи арзиши одилона, инчунин дар ҳолати фишангҳои аз рӯи арзиши одилона ба воситаи ғоида ва зиён баҳододанаваанда, хароҷот аз рӯи аҳди бевосита ба фишангҳои молиявӣ алоқаманд ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Арзиши одилона - ин арзишест, ки мумкин аст ҳангоми фуруши дорой, ё ҳангоми додани ўҳдадорӣ дар вақти гузаронидани аҳди маъмули байни иштирокчиёни бозор дар санаи баҳогузорӣ пардохт карда мешавад, ба даст ояд. Бехтарин тасдиқи арзиши одилона ин арзиши нархмонӣ дар бозори ғаёл баҳисоб меравад. Бозори ғаёл ин бозорест ки дар он амалиёт бо дорой ё ўҳдадорӣ дар ҳаҷм ва суръати кифоя гузаронида шуда имконият медиҳад маълумотро дар бораи баҳогузориҳо мунтазам дастрас кунад.

Арзиши одилона фишангҳои молиявиро, ки дар бозори ғаёл гардиш мекунад, ҳамчун маблағе, ки ҳангоми зарби арзиши калобанда нисбати дорои алоҳида ё ўҳдадорӣ ба шумораи онҳо, ки ташкилот нигоҳ медорад ба даст меояд баҳо дода мешавад.

Моделҳои баҳогузорӣ, аз қабилӣ модели дисконткунии селҳои пулӣ, инчунин моделҳои аз амалиётҳои монанди байни тарафҳои мустақил ё ба арзиши ҷории объекти сармоя асосёфта, барои муайянкунии арзиши воқеии фишангҳои молиявӣ, ки барои онҳо маълумоти бозорӣ оид ба нархи аҳдҳо дастнорас аст, истифода бурда мешаванд.

Натиҷаҳои баҳогузориҳои арзиши одилона аз руи дараҷаи иерархии арзиши одилона ба чунин тарз таҳлил ва тақсим карда мешаванд:

- (i) ба дараҷаи 1 баҳогузориҳо бо нархҳои таъиншуда (таъиннашуда) дар бозори ғаёл барои дороиҳои ҳамсон ва ўҳдадориҳо дохил мешаванд;
- (ii) ба дараҷаи 2- бо ёрии моделҳои баҳогузорӣ гирифташаванда ки дар онҳо ҳамаи маълумоти муҳими ибтидоии истифодашаванда ки бевосита (мисол, нарх) ва ё бавосита (дар асоси нархҳо ҳисобшуда) ҳам барои дороиҳо ва ё ўҳдадориҳо назоратшаванда мебошанд;
- (iii) баҳодиҳии дараҷаи 3, баҳодиҳие, ки танҳо ба маълумотҳои бозори назоратшаванда асоснаёфта баҳисоб меравад. Гузариш аз як дараҷа ба дараҷаи дигари иерархия арзиши одилона дар охири давраи ҳисоботӣ қобили қабул доништа мешаванд.

МЕТОДИ МЕЪЁРИ ФОИЗИИ САМАРАНОК

Ин методи тақсими даромадҳои фоизӣ ва ё харочотҳои фоизӣ дар тули давраи муайян бо мақсади таъмини меъёри фоизии доимӣ дар ҳар давра (меъёри фоизии самаранок) ба арзиши тавозунии фишанг аст. Меъёри фоизии самаранок-ин ставкаи амиқи дисконткунии пардохтҳои пулӣ ё воридшавии (ба ғайр аз зарарҳои кредитии оянда) оянда дар мўҳлати интизоршавандаи амали фишанги (воситаи) молиявӣ, ё дар ҳолати дахлдор дар мўҳлати нисбатан кўтоҳтар то арзиши тавозунии софи фишанги молиявӣ.

ЭЪТИРОФИ ИБТИДОИИ ФИШАНГҲОИ МОЛИЯВӢ

Фишангҳои ҳосилшуда ва дигар фишангҳои молиявии бо роҳи арзиши одилона ба воситаи фоида ва зиён баҳодашаванда дар ибтидо бо арзиши воқеӣ эътироф карда мешаванд. Ҳама гуна фишангҳои молиявии дигар дар ибтидо бо арзиши одилона дар яқҷоягӣ бо харочотҳо аз руи аҳд инъикос карда мешаванд. Бехтарин роҳи тасдиқи арзиши воқеӣ ҳангоми эътирофи ибтидоӣ, нархи аҳдномавӣ мебошад. Фоида ё зиён ҳангоми эътирофи ибтидоӣ танҳо дар ҳолате ба эътибор гирифта мешаванд, ки агар байни арзиши одилона ва нархи аҳднома фарқияте бошад, ки ҳамчун тасдиқи он дигар аҳдҳои ҷории мушоҳидашаванда дар бозор бо ҳамин фишанг ё модели баҳогузорӣ, ки ба сифати маълумоти асосӣ танҳо маълумоти бозори мушоҳидашавандаро истифода мебаранд.

Хариду фуруши дороиҳои молиявие, ки воридкунии онҳо аз рӯи мўҳлатҳои муқарраркардаи қонунгузорӣ ё одатҳои муомилоти корӣ барои чунин бозор сурат мегирад (харид ва фуруш “бо шартҳои стандартӣ”), дар санаи бастанӣ шартнома, яъне дар санае, ки Ташкилот ўҳдадор мешавад дорои молиявиро харад ё фурушад инъикос карда мешавад. Ҳамаи амалиётҳои дигар аз рӯи харид он вақт эътироф карда мешаванд, ки ташкилот тарафи шартнома нисбати фишанги молиявии мазкур мешавад.

ҚАТЪ ШУДАНИ ЭЪТИРОФИ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ

Ташкилот эътирофи дороиҳои молиявиرو он вақт қатъ мекунад, ки (а) ин дороиҳо пардохт шуда бошанд ё ҳуқуқ ба селаҳои пулии бо ин дороиҳо алоқаманд ба шакли дигар гузашта бошанд, ё (б) Ташкилот ҳуқуқ ба селаҳои пулии ба ин дориҳои молиявӣ алоқамандро дода бошад ё созишнома оиди додан баста бошад, (i) инчунин моҳиятан ҳама гуна хавф ва манфиатҳо марбут ба ин дороиҳоро дода бошад, ё (ii) моҳиятан ҳамагуна хавф ва манфиатҳо ба чунин дороиҳоро нигоҳ надошта бошад ё надода бошад, вале ҳуқуқи назорати нисбати ин дороиҳоро аз даст дода бошад. Назорат нигоҳ дошта мешавад агар контрагент имконияти амалии пурра фурухтани дороии бо тарафи сеюм бе чори намудани чораҳои маҳдудкунанда барои фуруш алоқаманд надорад.

ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ ВА ҲАМАРЗИШИ ОНҲО

Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши (эквиваленти) онҳо моддаҳои баҳисоб мераванд, ки осон ба пулӣ нақди муайян табдил меёбанд ва тахти коҳиши ками арзиш қарор доранд. Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо аз воситаҳои пулии нақд, воситаҳои пулии дар ташкилотҳои қарзӣ қарордошта бо мӯҳлати пардохти на кам аз се моҳро дар бар мегиранд. Воситаҳои, ки нисбати онҳо маҳдудият нисбати истифодабарӣ дар давраи пешниҳоди ҳисобот зиёда аз се моҳ мавҷуд аст аз таркиби воситаҳои пулӣ ва ҳамарзиши онҳо хориҷ карда мешаванд.

ҚАРЗҲО БА МИЗОҶОН

Тибқи сиёсати баҳисобгирии Ташкилот қарзҳо дороиҳои молиявиеро ифода мекунанд, ки дар натиҷаи додани маблағи пулӣ бевосита ба қарзгиранда ба вуҷуд меоянд. Дар баҳисобгирӣ қарзҳо ба сифати дороиҳои молиявӣ ҳангоми додани маблағи пулӣ ба қарзгиранда эътироф карда мешаванд ва сараввал онҳо бо арзиши ибтидоӣ (аслӣ) баҳо дода мешаванд. Қарзҳо бо маблағи қарзи асосии пардохтанашуда мутобиқи шартномаи қарз баҳисоб гирифта мешаванд. Харочоти ба расмиятдарорӣ ва баҳодиҳии гарав, инчунин дигар харочоти ҳуқуқӣ ҳангоми ба вуқӯъ омаданашон ба хароҷот дохил карда мешаванд.

Ба қарзҳои батаъҳиравтода қарзҳои дохил мешаванд, ки дар онҳо гузаштани мӯҳлат ё напардохтани қарз мушоҳида шудааст ва онҳо ҳамчун шубҳаовар ва чоранопазир (бэътимод) банду баст карда шудаанд.

Аз нав банду баст кардан аз ҳисоби қарзҳои стандартӣ ба ҳисоби қарзҳои мӯҳлаташон гузашта дар рузи эътироф намудани батаъҳир афтодани мӯҳлати пардохт ба амал бароварда мешавад.

Ташкилот дар ҳар як санаи ҳисоботӣ (хармоҳа) мавҷуд будани аломатҳои гуногуни эҳтимолияти пастшавии арзиши фоидаҳои ҳисобишуда ва ё ки маблағи асосии қарзро баҳо медиҳад. Баҳодиҳии мавҷудияти ягон намуд аломати воқеии пастшавии дороии молиявӣ дар асоси далелҳои дар лаҳзаи омода сохтани ҳисоботи молиявӣ (дар охири ҳар моҳ) сурат мегирад. Дар сурати мавҷуд будани аломатҳои объективи вобаста ба пастшавии арзиши қарзҳои додашуда дар натиҷаи ҳодисаҳои, ки пас аз эътирофи ибтидоии дорой ба вуқӯъ омадаанд Ташкилот барои пӯшонидани зарар фонди пӯшонидани талафоти имконпазир таъсис медиҳад. Ҳисобу китоби фонди пӯшонидани талафоти имконпазир дар асоси таҳлили дороиҳои, ки онҳо зерин таҳдиди хавф қарор доранд гузаронида мешавад. Пас аз муайян намудани аломатҳои объективи беқурбшавӣ дар асоси индивидуалӣ ва бо шартӣ мавҷуд набудани чунин аломат, қарзҳо ба гурӯҳи активҳои молиявӣ, ки хусусияти ба ҳам монанди хавфи қарзӣ доранд барои муайян кардани аломати пастшавии арзиши он дар маҷмӯъ дохил карда мешаванд.

Ҳангоми гурӯҳбандии сандуки қарзӣ ва барои таъсис додани фонди пӯшонидани талафоти эҳтимолий (ФПТИ), Ташкилот муқаррароти сиёсати баҳисобгирии тасдиқшударо татбиқ менамояд.

Аз навҳисобкунии ФПТИ ҳармоҳа дар асоси пардохти ҳақиқии маблағи асосӣ ва фоизҳо инчунин ҳисоботи оморонамудаи шуъбаи қарздиҳӣ амалӣ карда мешавад.

Дар ҳолати номувофиқатии захираҳо Ташкилот ҳисобкунииҳо иловагиро ба захираҳо дар он даврае, ки норасоии захираҳо ошкор карда шуда буд мегузаронад. Захираи умумӣ барои беқурбшавӣ аз рӯи қарзҳои стандартӣ таъсис дода намешавад.

Азҳисоббарории қарзҳои зиёда аз 180 рӯз батаъхирро мувофиқи сиёсати қарздиҳӣ бо қарори кумитаи қарзӣ гузаронида мешавад. Ташкилот пас аз азҳисоббарорӣ дар тавозун ҳамаи чораҳоро барои ситодани қарзҳои азҳисоб баровардашуда меандешад. Қарзҳои азҳисоб баровардашуда дар ҳисобҳои ғайритавазунӣ на камтар аз се сол пас аз лаҳзаи азҳисоб баровардан инъикос карда мешаванд.

Бо мақсади ташаккули ФПТИ Ташкилот аз рӯи гурӯҳбандии сандуқи қарзиро бо чунин тарз ҳисоб мекунад:

Мӯҳлати таъхир	Фоизи хавф	Тасниф
То 8 рӯз	2%	Қолабӣ
аз 8 то 30 рӯз	5%	Зери назорат
аз 30 то 90 рӯз	30%	Ғайриқолабӣ
аз 90 то 180 рӯз	75%	Шубҳанок
Зиёда аз 180 рӯз	100%	Беэтимод

ДОРОИҲОИ ДИГАР

Ба сифати дороиҳои дигар ҳисобҳо барои қабул, пешпардохти андозҳо, пешпардохтҳо ба кормандон, пешпардохтҳо барои хизматрасониҳо ва ғайраҳо баҳисоб гирифта мешаванд.

ИҶОРАИ АМАЛИЁТӢ

Иҷорасе, ки қисми муҳими хавфҳо, ҳуқуқи соҳибии он ба иҷорадеҳ мемонад иҷораи амалиётӣ эътироф карда мешавад. Ташкилот хароҷоти давраи ҳисоботӣ оид ба пардохти иҷораро бо усули ҳисобкунӣ ҳисоб намуда дар ҳисобот оид ба маҷмӯи даромад дарҷ менамояд.

ВОСИТАҲОИ АСОСӢ

Воситаҳои асосӣ ба сифати дорой аз рӯи хароҷоти воқеӣ барои хариди онҳо эътироф карда мешаванд. Пас аз эътирофи аввала воситаҳои асосӣ пас аз тарҳи истехлоки фарсоиши ҷамъшуда баҳисоб гирифта мешаванд. Хароҷоти минбаъда ба арзиши тавозунии дорой дохил карда мешаванд, агар эҳтимолияти объективии гирифтани манфиатҳои иқтисодӣ вобаста ба истифодаи дорой дар оянда вучуд дошта бошад.

Барои ҳисоби истехлок аз рӯи ҳамаи воситаҳои асосӣ усули ҳисобкунии истехлок мутобиқи муқаррароти моддаи 118 Кодекси андоз истифода бурда мешавад.

Ташкилот меъёрҳои зеринро барои ҳисобкунии фарсоиши воситаҳои асосӣ муайян кардааст:

Гурӯҳбандии ВА	Меъёри фоиз	Мӯҳлати истифодабарӣ (сол)
Бино	7	14-15
Мебел ва таҷҳизот	15-20	6-7
Нақлиёт	15	6-7
Таҷҳизоти компютерӣ	20	5

ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Ба дороиҳои ғайримоддӣ дороиҳои ғайрипулии шакли физикӣ надошта дохил мешаванд. Дороиҳои ғайримоддӣ дар баҳисобгирӣ аз рӯи арзиши аввалаи онҳо баҳисоб гирифта мешаванд. Арзиши аввала дар худ ҳамаи хароҷоти барои хариди онҳоро дар бар мегирад. Истехлоки дороиҳои ғайримоддӣ бо усули мустақим вобаста ба мӯҳлати истифодабарии самарабахш ҳисоб карда мешавад:

Гурӯҳи дороиҳо	Меъёри фоиз
Дороиҳои ғайримоддӣ	10%

ЗАХИРАҲО

Ташкилот бо мақсади пӯшонидани зарари вобаста ба фаъолияти асосӣ ва дигар мақсадҳо фондҳои захиравиро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ташақкул медиҳад.

ҶАДВАЛИ МОЛИЯВӢ

Воситаҳои қарзӣ сараввал аз рӯи арзиши бадастовардани онҳо баҳисоб гирифта мешаванд, ки маблағи воситаҳои гирифташуда бо тарҳи хароҷоти сарфшударо барои иҷрои ин амалиётҳо дар бар мегирад.

Минбаъд воситаҳои қарзӣ аз рӯи арзиши истехлокшуда баҳисоб гирифта мешаванд ва фарқият байни маблағи воситаҳои гирифташуда ва арзиши пардохташуда дар ҳисобот оиди ғайриҷараида ва зарар дар давраи қарзгирӣ ба сифати хароҷоти ғайриҷараида мегардад. Ҷараида аз рӯи қарзҳои гирифташуда ҳармоҳа аз рӯи арзиши номиналии андозаи ғайриҷараида аз бақияи напардохтаи маблағи асосӣ ва ё аз маблағи асосӣ вобаста ба шартҳои қарордоди қарзӣ ҳисоб карда мешаванд.

Ҷадвали қарзӣ дар ҳисобот оиди ҳолати молиявӣ аз рӯи пайдоиши онҳо-ҳангоми ҳисоббаробарӣ бо кормандон аз рӯи музди меҳнат, ҳисоби ҷадвали қарзӣ андоз, ҳисобкунии ҷадвали қарзӣ аз рӯи хароҷоти амалиётӣ ва ғайраҳо инъикос карда мешаванд.

ЭЪТИРОФИ ДАРОМАД ВА ХАРОҶОТ

Ташкилот дар рафти фаъолияти амалиётӣ худ даромад ва хароҷотро аз рӯи усули ҳисобкунӣ эътироф мекунад. Усули ҳисобкунӣ пешбинӣ менамояд, ки даромад дар ҳамаи давраи ҳисоботие, ки ба даст оварда шудааст эътироф карда мешавад новобаста аз он, ки воситаҳои пулӣ ба ташкилот ҳануз ворид нашудаанд. Ҷамъунин хароҷот дар ҳамаи давраи ҳисоботие, ки онҳо ҷой доштанд новобаста аз он, ки аз тарафи ташкилот дар давраи мазкури ҳисоботӣ пардохта шудаанд ё не инъикос карда мешаванд.

АНДОЗБАНДӢ

Ташкилот андозро барои соли қарзӣ аз рӯи низоми умумии андозбандӣ ва дар асоси маълумотҳои баҳисобгирии андоз бо усули ҳисобкунӣ мувофиқи талаботи қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб мекунад. Қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон тавзеҳот ва интерпретатсияҳои гуногунро иҷозат медиҳад ва тез тез тағирот қарор мегирад. Хароҷоти андоз аз ғайриҷараида дар ҳисобот оиди даромади умумӣ инъикос шуда дар худ маблағи қарзӣ андоз аз ғайриҷараида мувофиқи қонунгузориҳои андози амалкунанда ва андоз аз ғайриҷараида мавқуфгузошта таҷассум мекунад. Интерпретатсияи қонунгузориҳои андоз ба амалиётҳои алоҳида ва дар маҷмӯъ дар Ташкилот аз тарафи роҳбарияти Ташкилот истифодашаванда мумкин аст аз ҷониби мақомоти андоз аз нав

дида баромада шавад. Ташкилот ӯҳдадорихоро нисбати ҳолатҳои санҷиши андозро дар асоси баҳодихии ҳақиқии натиҷаи санҷиши андоз ӯтироф менамояд. Объекти андоз аз ғоида ин ғоидаи андозбандишаванда баҳисоб меравад.

Харочоти андоз аз ғоидаи дар ҳисобот оиди даромади умумӣ инъикос шуда дар худ маблағи ҷорӣи андоз аз ғоидаро мувофиқи қонунгузориҳои андози амалкунанда ва андоз аз ғоидаи мавқуфгузошта таҷассум мекунад.

Ғоида то андозбандӣ аз ғоидаи андозбандишаванда фарқ мекунад, чунки ҳангоми муайян намудани манбаи андоз аз ғоида моддаҳои бо мақсади андозбандӣ барои ҳисоби андоз истисношаванда ба эътибор гирифта намешаванд. Меъёри андоз аз ғоида дар соли ҳисоботӣ ба 20% баробар аст.

Андозбандии мавқуфгузошта аз рӯи андоз аз ғоида бо усули дороиҳои тавозунӣ ва ӯҳдадорихо нисбати ҳамаи фарқиятҳои муваққатӣ байни манбаи андози дороиҳо ва арзиши тавозунии онҳо мувофиқи ҳисоботи молиявӣ ҳисоб карда мешавад. Дороиҳо ва ӯҳдадорихо аз рӯи андозҳои мавқуфгузошташуда бо истифодаи меъёрҳои андозбандие, ки интизор меравад, ки дар он соле, ки дороиҳо ғуруҳта мешаванд ва ӯҳдадорихо пардохта мешаванд, муайян карда мешаванд, ки ба меъёрҳои андозбандие, ки дар давраи мазкур муайян шуда буданд ва ё дар санаи ҳисоботӣ воқеан муайян шуданд, асос меёбанд.

Дороиҳо аз рӯи андозбандии мавқуфгузошташуда ба он дараҷае инъикос мешаванд, ки дар он эҳтимолияти гирифтани ғоидаи андозбандишаванда вучуд дорад ки нисбати он фарқиятҳои муваққатӣ истифода бурда мешаванд.

АМАЛИЁТ БО АСЪОРИ ХОРИЧӢ

Ташкилот ҳисоботи молиявиро бо пули милли-сомонӣ омода ва пешниҳод менамояд.

Ҳамаи амалиётҳо бо асъори хориҷӣ дар рузи содир шуданашон бо қурби асъори хориҷие, ки Бонки Миллии Тоҷикистон муайян кардааст ҳисоб карда шуда бо сомонӣ инъикос карда мешаванд.

Азнавбаҳодихии бақияи ҳисобҳои дороиҳо ва ӯҳдадорихое, ки бо асъори хориҷӣ дарҷ шудаанд ба таври ҳарруза – бо мақсади муайян намудани ғоида ва зиён аз тағирёбии қурби асъор гузаронида мешавад. Барои ин бақияи ҳамаи ҳисобҳо бо асъори хориҷӣ ба пули милли бо қурби муайяннамудаи Бонки Миллии Тоҷикистон бо тартиби зерин гузаронида мешаванд:

а) Дороиҳо ва пасивҳо бо асъори хориҷӣ (ба ғайр аз дороиҳо ва пасивҳое, ки дар п. б нишон дода шудааст) ҳарруз нисбати қурби асъори мазкур ба пули милли азнав баҳо дода мешаванд.

б) Сармояи оинномавӣ баҳо дода намешавад.

в) Дороиҳо дар шакли воситаҳои асосӣ ва дигар моликияти моддӣ (инвентарҳои хоҷагӣ, маводҳо, предметҳои камарзишу зудфарсудаанда ва ғ.) дороиҳои ғайримоддӣ, ки аз ҳисоби воситаҳои асъорӣ таъсис шудаанд дар асоси қурби дар рузе, ки амалиёт анҷом ёфтааст баҳо дода шуда, минбаъд азнавбаҳодихӣ бо сабаби тағир ёфтани қурби пули милли нисбати асъори хориҷӣ гузаронида намешавад.

Дар сурати ба амал омадани фарқияти қурб ҳангоми аз навабаҳодихии моддаҳои асъории тавозун Ташкилот ғоида ва зиёно аз тағирёбии қурб эътироф мекунад, ки дар ҳисобҳои молиявӣ-хоҷагии ғаъолияти Ташкилот дар он моҳе, ки онҳо ба амал омаданд инъикос карда мешаванд.

Қурби асъори хориҷӣ нисбати сомонӣ дар охири давраҳои ҳисоботӣ чунин буд:

Номгӯи асъор	Қурб ба 31.12.2022	Қурб ба 31.12.2021
1 Доллари ИМА	10,2024	11,3000
1 ЕВРО	10,8911	12,7973
10 Рубли русӣ	0,1445	0,1507

САРМОЯИ ХУДӢ

Сармояи худии Ташкилот аз сармояи (оинномавӣ) саҳомӣ, сармояҳои захиравӣ ва фоидаи тақсимнашуда иборат аст. Сармояи саҳомӣ бо арзиши аввала нишон дода мешавад.

Пардохти суди саҳмияҳо (дивиденд) ҳамчун камшавии маблағҳои худӣ дар даврае ки, суди саҳмияҳо эълон шудаанд ифода меёбанд. Суди саҳмияҳое, ки баъди анҷоми санаи ҳисоботӣ эълон шудаанд, тибқи СБҲМ 10 “Ҳодисаҳои баъд аз санаи ҳисоботӣ ба амал омада” ба эътибор гирифта мешаванд.

СУДИ САҲМИЯ

Суди саҳмия дар сармояи худӣ дар он даврае, ки эълон шудааст дарҷ карда мешавад. Маълумот оиди ҳамаи суди саҳмияҳои пас аз ба итмом расидани давраи ҳисоботӣ ва то он вақте, ки ҳисоботи молиявӣ барои чоп тасдиқ карда шудааст дар қисмати “Ҳодисаҳои пас аз давраи ҳисоботӣ” ошкор карда мешаванд.

Мувофиқи талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсими фоида дар асоси фоидаи софи соли қорӣ аз рӯи маълумотҳои баҳисобгирии муҳосибавӣ, ки мувофиқи талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудааст амалӣ карда мешавад.

ДАСТУРҲОИ НАВИ БАҲИСОБГИРӢ

Ҳар сол Шӯрои СБҲМ (IASB) Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявиро навсозӣ мекунад: он ҳам ҳуҷҷатҳои нав ва ҳам иловаҳо ба стандартҳои мавҷударо нашр мекунад.

Аз 1 январи соли 2022 ислоҳот ба як қатор СБҲМ эътибор пайдо мекунад.

СБҲМ 3 “Муттаҳидшавии тичорат” - истинод ба асосҳои (Чаҳорҷӯби) концептуалӣ

СБҲМ (IFRS) 3 Муттаҳидшавии тичорат истинод ба асосҳои концептуалӣ ҳисоботи молиявӣ (ҳоло ба қои соли 2001 истинод барои соли 2018) бидуни тағир додани талаботи баҳисобгирии муҳосибӣ барои якҷояшавии тичорат навсозӣ кардааст. Истиноди нав имкон медиҳад, ки муайян кунед, ки дороиҳо ё ўҳдадориҳо дар муттаҳидшавии тичорат чиро ташкил медиҳанд. Илова бар ин, СБҲМ (IFRS) 3 дорои озодкунии нав барои ўҳдадориҳо ва ўҳдадориҳои шартӣ мебошад.

Ташкилоте, ки СБҲМ 3-ро татбиқ мекунад, бояд ба СБМ (IAS) 37 ё СБҲМС (IFRIC) 21 “Пардохтҳо” барои намудҳои муайяни ўҳдадориҳо муроҷиат кунад, на ба асосҳои концептуалӣ ҳисоботи молиявӣ дар соли 2018. Бе ин озодкунӣ, ташкилот бояд баъзе ўҳдадориҳоро дар якҷояшавии корхонаҳо эътироф кунад, ки тибқи СБМ 37 эътироф нахоҳанд кард. Инчунин, харидор ўҳдадор намебошад, ки дороиҳои шартиро тавре, ки дар СБМ 37 муайян карда шудааст, дар санаи харид эътироф намояд.

Тағйирот ба СБМ 16 “Воситаҳои асосӣ” – Даромади то пеш аз истифодаи аз рӯи таъинот пешбинишуда.

Мутобиқи СБМ (IAS) 16 арзиши дороиҳо ҳама гуна хароҷоти тахвил ва омода кардани он барои истифода, аз ҷумла хароҷоти тасдиқи дурустии фаъолияти дороиҳоро дар бар мегирад. Тағйирот ба СБМ (IAS) 16 ба ташкилотҳо тарҳ кардани маблағҳои аз фуруши ашё ё маҳсулоти истехсолшуда гирифташударо аз арзиши воситаҳои асосӣ манъ мекунад, вақте ки Ташкилот дороиро барои истифода омода мекунад. Ба қои ин бояд даромад аз чунин фурушро дар якҷоягӣ бо хароҷот дар фоида ё зарар эътироф намояд. Барои чен кардани арзиши чунин дороиҳо, Ташкилот бояд СБМ (IAS) 2 “Захираҳо”, ба истиснои амортизатсияро истифода барад, зеро дороиҳо ҳанӯз барои истифодаи пешбинишуда омода нестанд.

Тағйирот ба СБМ 37 - Шартномаҳои вазнин ва арзиши иҷроӣ қарордод

Мутобиқи СБМ (IAS) 37 “Захираҳо, ӯҳдадориҳои шартӣ ва дороиҳои шартӣ”, агар хароҷоти ногузир барои иҷрои ӯҳдадориҳо аз ғоидаи иқтисодии пешбинишуда зиёд бошад, шартнома вазнин ҳисобида мешавад. Тағйирот муайян мекунад, ки ширкат ҳангоми арзёбии зиёновар будани шартнома кадом хароҷотро бояд дар бар гирад. Ҳамин тариқ, хароҷоти мустақим барои иҷрои шартнома инҳоро дар бар мегиранд: хароҷоти иловагӣ барои иҷрои чунин шартнома (масалан, хароҷоти бевоситаи меҳнат ва мавод); тақсимои дигар хароҷот, ки бевосита ба иҷрои шартномаҳо алоқаманданд (масалан: тақсимои пардохтҳои амортизатсия аз рӯи объекти воситаҳои асосӣ, ки барои иҷрои шартнома истифода мешавад). Азбаски баъзе ташкилотҳо қаблан танҳо хароҷоти афзояндаро ба хароҷоти иҷро дохил мекарданд, ислоҳот имкон медиҳад, ки миқдори зиёди захираҳо барои шартномаҳои вазнин эътироф карда шаванд.

Такмилдиҳии солона ба СБҲМ, давраи солҳои 2018-2020

Такмилҳо тағйироти ночиз ба СБҲМ 1 “Бори аввал истифода бурдани стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ”, ислоҳот ба СБҲМ 9 “Воситаҳои молиявӣ” ва СБМ 41 “Ҳоҷагии қишлоқ”-ро дар бар мегиранд. Инчунин тағйирот дар мисолҳои тасвирӣ ба СБҲМ 16 “Иҷора”.

- Тағйирот ба СБҲМ 9 гуфта мешавад, ки кадом пардохтҳо бояд ба “санчиши (тест)10%” барои катъи эътирофи ӯҳдадориҳои молиявӣ дохил карда шаванд. Масалан, санчиш хароҷот ё пардохтхоро ба ғоидаи шахсони сеюм дар бар намегирад.

- Тағйирот дар СБҲМ 1 ба ширкатҳои фаръӣ дахл дорад, ки бори аввал СБҲМ-ро татбиқ мекунанд. Ба ширкати фаръӣ иҷозат дода мешавад, ки озодкуниро истифода барад, агар он дертар аз ширкати модарӣ ба татбиқи СБҲМ шурӯъ кунад. Ташкилотҳое, ки ин озодкуниро татбиқ мекунанд, метавонанд фарқиятҳои ҷамъшудаи қурбиро тавассути нишон додани маблағҳои аз ҷониби ташкилоти асосӣ эътирофшуда, ки аз рӯзи гузаштан ба СБҲМ ҷамъ шудаанд, баҳодихӣ кунанд. Тағйироти мазкур инчунин ба шарикон ва корхонаҳои муштарак, ки мутобиқи СБҲМ 1 аз ҳамон озодкунӣ истифода мебаранд, дахл дорад.

- Дар СБМ 41 «Ҳоҷагии қишлоқ» талабот оид ба истисно кардани гардиши пули нақд барои мақсадҳои андоз аз рӯи арзиши одилоноро хориҷ карда шуд. Интизор меравад, ки ислоҳот ба қонун гардонидани талаботи дисконткунии селҳои пулӣ пас аз андоз ба гардиши пули нақд ёри расонад.

Стандартҳои қаблан тасдиқшуда ё тағирёфта.

СБҲМ 9 “Фишангҳои молиявӣ” моҳи июли соли 2014 ба нашр расидааст СБҲМ 39 “Фишангҳои молиявӣ: эътироф ва баҳодихӣ”-ро иваз намуда, талаботи масъалаҳои гурӯҳбандӣ, баҳодихии фишангҳои молиявӣ, беқуршавии дороиҳои молиявӣ ва суғуртакунии онҳоро дар бар мегирад.

Гурӯҳбандӣ ва баҳодихӣ. СБҲМ 9 се категорияи асосии баҳодихии дороиҳои молиявиро дар бар мегирад: аз рӯи арзиши истехлоқшаванда баҳододашаванда, аз рӯи арзиши одилона баҳододашаванда ба воситаи даромади маҷмӯи (FVOCI) ва аз рӯи арзиши одилона баҳододашаванда ба воситаи ғоида ва ё зиён (FVTPL).

Мувофиқи СБҲМ 9 таснифоти дороиҳои молиявӣ асосан дар асоси бизнес-моделҳо муайян карда мешавад, ки дар доираи он идораи дороиҳои молиявӣ ва хусусиятҳои дар шартнома пешбинишудаи ҷараёнҳои воситаҳои пулӣ гузаронида мешавад.

Стандарт категорияҳои мавҷудаи дороиҳои молиявии дар СБҲМ (IAS) 39 бударо бекор мекунад: дороиҳои молиявии то санаи пардохт нигоҳдошташаванда, қарзҳо, қарзҳои дебиторӣ ва дороиҳои молиявии барои фуруш мавҷудбуда. Мувофиқи СБҲМ 9 фишангҳои ҳосилшудаи ба шартномаи асосӣ дохилшуда ки дар худ дороии молиявии дар доираи стандарт истифодашавандаро дар бар мегиранд аз шартномаи асосӣ ҷудо карда намешаванд. Ба ҷои ин ҳамаи шартномаи гибридӣ куллан ба предмети таснифот баҳо дода мешавад. Фишангҳои қарзӣ аз рӯи арзиши одилона баҳо дода мешаванд.

СБҲМ (IFRS) 9 асосан талаботи дар СБҲМ (IAS) 39 амалкунандаро нисбати таснифоти ӯҳдадорихои молиявӣ нигоҳ доштааст.

Беқурбшавӣ. СБҲМ (IFRS) 9 модели “зиёни гирифташуда”-и дар СБҲМ (IAS) 39 ба модели “зиёни қарзҳои интизорӣ” иваз мекунад. Модели нави беқурбшавӣ нисбати фишангҳои молиявӣ истифода мешавад.

Баҳодиҳии зиёни қарзии интизорӣ бояд объективона ва баркашидашуда аз рӯи дараҷаи эҳтимолият бошад, бояд арзиши вақтии пулро инъикос намояд ва маълумоти асоснок ва тасдиқшавандаро дар бар гирад, ки гирифтани он нисбати ҳодисаҳои гузашта, шартҳои ҷорӣ ва пешбинисозии шартҳои иқтисодии оянда бе ҳарочоти зиёд ва талош имконпазир бошад.

Мувофиқи СБҲМ (IFRS) 9 эътирофи зиёнҳои қарзи нисбати СБҲМ (IAS) 39 пештар мегузарад ва ба зиёдшавии кашолёби дар ғоида ва ё зиён оварда мерасонад. Инчунин ин ба афзоиши захираи баҳододашавандаи зиён оварда мерасонад, чунки зиёни баҳододашаванда аз рӯи ҳамаи дороиҳои молиявӣ на камтар аз андозаи 12 моҳаи зиёни баҳододашаванд ва маҷмӯи дороиҳои молиявӣ баҳо дода мешаванд, ки аз рӯи онҳо зиёни эҳтимолии қарзӣ ба тамоми мӯҳлат бо дараҷаи баланди эҳтимолият аз тамоми маҷмӯи дороиҳои молиявии бо аломатҳои объективонаи беқурбшавӣ ошкоршуда мувофиқи СБҲМ (IAS) 39 зиёд буда метавонад.

Гузариш ба СБҲМ (IFRS) 9. Талабот аз рӯи таснифот ва баҳодиҳӣ дар ҳолати умумӣ ба таври ретроспективӣ (ретроспективно) (бо баъзе озодкуниҳо) бо роҳи тасхеҳи бақияи ибтидоии ғоидаи соф ва захираҳо ба санаи истифодаи ибтидоӣ истифода бурда мешавад. Стандарт талабот оиди азнавҳисобкунии маълумотҳои муқоисавии давраҳои гузаштaro надорад.

СБҲМ (IFRS) 16 “Иҷора” дастурҳои амалкунандаро нисбати баҳисобгирии иҷораро бо назардошти (IAS) 17 “Иҷора” иваз мекунад. СБҲМ (IFRS) 16 “Иҷора” нисбати ҳисоботи солона аз 1 январи соли 2018 мавриди амал қарор мегирад.

Агар дар боло чизи дигаре пешбинӣ нашуда бошад интизор меравад, ки дигар стандартҳои нав ва таснифоти онҳо ба ҳисоботи молиявии Ташкилот на он қадар таъсири калон мерасонанд.

Стандартҳо ва дастурҳои нави баҳисобгирӣ, тағиру иловаҳо ба стандартҳои ҷорӣ амалкунанда нашр карда шудаанд, ки ба мақсади таҳия намудани ҳисоботи молиявии мазкур бинобар зарурат надоштани онҳо ба таъсир нарасондани онҳо ба инобат гирифта нашудаанд.

Роҳбарият тасдиқ менамояд, ки истифодаи стандартҳои ишорагардидаро аз лаҳзаи қувваи амал пайдо намудани онҳо татбиқ намояд. Айни ҳол таъсири стандартҳои нав, иловаҳо ба онҳо ва шарҳҳо ба ҳисоботи молиявии Ташкилот таҳлил карда нашудааст.

Агар дар боло чизи дигаре пешбинӣ нашуда бошад интизор меравад, ки стандартҳои нав ва таснифоти онҳо ба ҳисоботи молиявии Ташкилот таъсири на онқадар муҳим мерасонанд.

4. ЭЗОҲОТ БА ҲИСОБОТ ОИДИ ДАРОМАДИ УМУМӢ

4.1 ДАРОМАДҲОИ ҶОИЗӢ

Ташкилот дар қараёни фаъолияти худ дар шакли ҷоизҳо аз рӯи қарзҳо ва даромадҳои комиссияӣ даромад мегирад. Даромад ва хароҷот аз рӯи натиҷаи соли 2022 дар ҷадвалҳои дар поён овардашуда пешниҳод шудаанд:

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Даромади ҷоизӣ аз қарзҳо ба муштариён	1 396 015	1 728 446
Дигар даромадҳои ҷоизӣ	-	-
Ҷамъ	1 396 015	1 728 446

4.2 ХАРОҶОТИ ФОИЗӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Хароҷоти фоизӣ аз рӯи воситаҳои қарзӣ	107 127	274 777
Дигар хароҷоти фоизӣ	-	-
Ҷамъ	107 127	274 777

4.3 ХАРОҶОТИ ТАШАККУЛИ ЗАХИРА БАРОИ ТАЛАФОТИ ДОРИҶО

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Фонди пӯшонидани талафоти имконпазир аз рӯи қарзҳо	103 108	238 740
ФПТИ аз рӯи фоизҳо	-	-
Ҷамъ	103 108	238 740

4.4 ДАРОМАД АЗ ХИЗМАТРАСОНИҶОИ КОМИССИОНӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Даромад аз хизматрасонӣ	17 553	26 768
Дигар даромадҳо	18 272	-
Ҷамъ	35 825	26 768

4.5 ХАРОҶОТ АЗ РӢИ ХИЗМАТРАСОНИҶОИ КОМИССИОНӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Хароҷоти хизматрасонӣ ва ҳақгузорӣ	11 077	3 943
Ҷамъ	11 077	3 943

4.6 ДАРОМАДҶО (ЗИЁН) БО ТАРҶИ ХАРОҶОТ АЗ АЗНАВБАҶОДИҶИИ АСЪОРИ ХОРИҶӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Даромад аз ҳисоби азнавбаҷодӣи асъори хориҷӣ	224 368	21 220
Хароҷот аз ҳисоби азнавбаҷодӣи асъори хориҷӣ	(184 261)	(21 296)
Ҷамъ	40 107	(76)

4.7 ДИГАР ДАРОМАДҶОИ АМАЛИЁТӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Даромад аз барқарорсозии арзиши қарзҳо	230 230	195 300
Ҷамъ	230 230	195 300

4.8 ХАРОҶОТИ ИДОРАВӢ ВА ДИГАР ХАРОҶОТИ АМАЛИЁТӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Маош ва музди кор	481 547	688 370

Андозҳои иҷтимоӣ	94 050	171 746
Хароҷоти захираи рухсатии истифоданашуда	2 528	55 258
Хароҷоти андози иҷтимоӣ аз захираи рухсатӣ	506	14 312
Хароҷоти аудит	50 000	25 000
Хизматрасонии касбӣ	70 000	10 563
Техникаи иттилоотӣ	1 230	430
Хароҷоти бақайдгирии вос. нақлиёт	1 669	-
Дигар андозҳо ва иҷозатномаҳо	4 407	-
Хӯрдашавӣ ва истеҳлоқ	101 805	105 778
Истеҳлоқи ҳуқуқи иҷора ва мукамалгардонӣ	-	-
Хароҷоти сузишворӣ ва нигоҳдории нақлиёт	54 230	37 578
Хароҷоти сафари хидматӣ ва нақлиёт	4 995	9 496
Таъмир ва нигоҳдории воситаҳои асосӣ	46 215	165 958
Хароҷоти коммуникатсионӣ	7 831	6 344
Андозҳо	1 135	32 785
Хароҷоти коммуналӣ	8 997	13 207
Хароҷоти маводи дафтардорӣ ва лавозимот	26 220	25 674
Хароҷоти намояндагӣ	5 127	10 944
Аъзоҳаққӣ	26 035	9 729
Иҷора	63 300	60 000
Таблиғот ва хабардорнамоӣ	850	876
Дигар ҷарима ва ҷаримаҳои аҳдшиканӣ	24 640	20 000
Хайрия ва ҳақгузориҳои хайрия	8 300	43 525
Обуна	1 646	-
Хароҷоти азҳисоббарории воситаҳои асосӣ	1 212	-
Дигар хароҷот	11 687	10 602
Ҷамъ	1 100 162	1 518 175

4.9 ДАРОМАД(ХАРОҶОТИ) СОҶ АЗ ҶАЪОЛИЯТИ ҶАЙРИАМАЛИЁТӢ

Номгӯӣ	2022с.	2021с.
Даромади хайрия (грант)	471 000	235 500
Даромад аз иҷора	9 168	-
Дигар даромадҳои ғайриамалиёти	-	86 642
Ҷамъ	480 168	322 142

4.10 АНДОЗ АЗ ҶОИДА

Ташкилот супорандаи андоз аз ҷоида аз рӯи низоми умумии андозбандӣ мебошад. Меъёри андоз аз ҷоида дар соли 2022 20% -ро ташкил медиҳад. Маблағи хароҷоти андоз аз ҷоида дар соли ҳисоботӣ 168 690 сомони ро ташкил додааст.

5. ЭЗОҲОТ БА ҲИСОБОТ ОИДИ ҲОЛАТИ МОЛИЯВӢ

5.1 ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ ВА ҲАМАРЗИШИ ОНҲО

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Ҳазина бо асъори миллӣ	160 018	18 766
Суратҳисобҳо дар бонкҳо бо арзи миллӣ	10 492	67 551
Суратҳисоби дар бонкҳо бо арзи хориҷӣ	1 541	3 229
Ҳамагӣ	172 051	89 546

5.2 ҚАРЗҲОИ ДОДАШУДА БА МИЗОЧОН

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Қарзҳои ба мизочон додашуда	4 805 463	5 335 482
Ҷои ҳисобшудаи пардохтнашуда	358 411	396 025
Захираи беқурбшавии қарзҳо	(430 113)	(557 234)
Ҳамагӣ	4 733 761	5 174 274

Фонди пушонидани талафоти имконпазир аз рӯи қарзҳо барои соли 2022 дар чунин шакл оварда шудааст:

	31.12.2022с.
Бақияи ФПТИ аз рӯи қарзҳо дар аввали сол	557 234
Ташкил кардани ФПТИ дар давоми сол	103 109
Барқарорсозии ФПТИ	(230 230)
Бақияи ФПТИ аз рӯи қарзҳо дар 31.12.2022с.	430 113

5.2.1. Таснифи сандуки қарзӣ аз рӯи соҳаҳои иқтисодиёт чунин аст:

Соҳаҳо	21.12.2022с.		21.12.2021с.	
	Маблағ	бо фоиз	Маблағ	бо фоиз
Кишоварзӣ	3 099 287	64,50%	2 829 504	53,03%
Хизматрасонӣ	58 559	1,22%	283 458	5,31%
Тичорат	784 058	16,32%	26 252	0,49%
Истеъмоли	759 187	15,80%	1 061 306	19,89%
Сохтмон	96 538	2,01%	-	0,00%
Дигар соҳаҳо	7 834	0,16%	1 134 963	21,27%
Ҳамагӣ	4 805 463	100%	5 335 483	100%
Ҷои ҳисобшудаи пардохтнашуда	358 411		396 025	
Захираҳо барои беқурбшавии сандуки қарзӣ	(430 113)		(557 234)	
Ҳамагӣ қарзҳои ба мизочон додашуда	4 733 761		5 174 274	

5.2.2. Аз рӯи гурӯҳи хавф таснифи сандуқи қарзӣ чунин сохтор дорад:

	Қарзҳо (ҳамагӣ)	Қолабӣ (Фонди умумӣ)	Зери назорат (Фонди умумӣ)	Ғайриқолабӣ (фонди махсус)	Шубҳанок (фонди махсус)	Беътимод (фонди махсус)
Қарз ба шахсони воқеъӣ	4 805 463	4 258 927	92 972	15 702	49 839	388 023
Ҳамагӣ, бақияи қарзҳо	4 805 463	4 258 927	92 972	15 702	49 839	388 023
Фонди пӯшонидани талафоти имконпазир (бо %)		2%	5%	30%	75%	100%
ФПТИ (сомони)	519 940	85 179	4 649	4 711	37 380	388 023

	Қарз ба шахсони воқеъӣ	Ҳамагӣ	Захираҳо барои беқурбшавии сандуқи қарзӣ	Ҳамагӣ қарзҳо бо тарҳи захира
Қолабӣ	4 258 927	4 258 927	(85 179)	4 173 748
Зери назорат	92 972	92 972	(4 649)	88 323
Ғайриқолабӣ	15 702	15 702	(4 711)	10 991
Шубҳанок	49 839	49 839	(37 380)	12 460
Беътимод	388 023	388 023	(388 023)	-
Ҳамагӣ қарзҳои қолабӣ ва мӯҳлатгузашта	4 805 463	4 805 463	(519 940)	4 285 523
Қарзҳои қолабӣ ва мӯҳлатгузашта то 8 руз	4 258 927	4 258 927		
Қарзҳои мӯҳлатгузашта аз 8 то 30 руз	92 972	92 972		
Қарзҳои мӯҳлатгузашта аз 30 то 90 руз	15 702	15 702		
Қарзҳои мӯҳлатгузашта аз 90 то 180 руз	49 839	49 839		
Қарзҳои мӯҳлатгузашта зиёда аз 180 руз	388 023	388 023		
		-		
Ҳамагӣ қарзҳо ба мизочон	4 805 463	4 805 463		
Фоизи ҳисобшудаи пардохтнашуда	358 411	358 411		
Захираҳо барои беқурбшавии қарзҳо ба мизочон	(516 320)	(516 320)		
Ҳамагӣ, қарзҳо ба мизочон (соф)	4 733 761	4 733 361		

5.3 ДОРОИҲОИ ҶОРИИ ДИГАР

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Ҳисобҳо барои гирифтани	-	3 216
Маводҳои дафтардорӣ истифоданашуда	-	5 927
Пешпардохти изофаи андоз	-	5 967
Харочоти пешпардохтшуда	6 220	51 201
Дигар пешпардохтҳо	250 000	-
Дороиҳои гуногун - асъори хориҷӣ	4 620	15 403
Ҳамагӣ	260 840	81 714

5.4 ВОСИТАҲОИ АСОСӢ

	31.12.2022с	31.12.2021с
Воситаҳои асосӣ	1 512 357	1 450 717
Фарсудашваии ҷамъшудаи воситаҳои асосӣ	(566 605)	(479 401)
Ҳамагӣ	945 752	971 316

Маълумоти муфассал оиди воситаҳои асосӣ дарҷадвали зерин оварда шудааст:

	Бино	Мебел ва таҷҳизот	Нақлиёт	Ҳукуки иҷора ва такмил	Ҳамагӣ воситаҳои асосӣ
Арзиш ба 01.01.2021с.	868 887	170 663	155 567	14 318	1 209 435
Хурдашавии чамъшуда ба 01.01.2021с	(222 631)	(67 633)	(89 854)	(2 756)	(382 874)
Арзиши тавозунӣ ба 01.01.2021с.	646 256	103 030	65 713	11 562	826 561
Ворид шуд	204 747	17 552	8 000	25 000	255 299
Хориҷшавӣ	-	(14 017)	-	-	(14 017)
Тасҳеҳи арзиши воситаҳои асосӣ	-	-	-	-	-
Тасҳеҳи хурдашавии воситаҳои асосӣ	-	-	-	-	-
Азҳисоббарории хурдашавӣ ҳангоми хориҷшавӣ	-	9 803	-	-	9 803
Истехлоки ҳисобшуда	(61 742)	(20 430)	(22 750)	(1 408)	(106 330)
Арзиш ба 31.12.2021с.	1 073 634	174 198	163 567	39 318	1 450 717
Хурдашавии чамъшуда	(284 373)	(78 260)	(112 604)	(4 164)	(479 401)
Арзиши тавозунӣ ба 31.12.2021с.	789 261	95 938	50 963	35 154	971 316
Воридот	55 203	17 180	4 500	-	76 883
Хориҷшавӣ	-	(15 243)	-	-	(15 243)
Азҳисоббарории хурдашавӣ ҳангоми хориҷшавӣ	-	14 031	-	-	14 031
Хурдашавии ҳисобшуда	(73 348)	(16 160)	(8 975)	(2 752)	(101 235)
Арзиш ба 31.12.2022с.	1 128 837	176 135	168 067	39 318	1 512 357
Хурдашавии чамъшуда	(357 721)	(80 389)	(121 579)	(6 916)	(566 605)
Арзиши тавозунӣ ба 31.12.2022с.	771 116	95 746	46 488	32 402	945 752

5.5 ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Номгуй	31.12.2022с	31.12.2021с
Дороиҳои ғайримоддӣ	9 500	9 500
Фарсоиши дороиҳои ғайримоддӣ	(6 508)	(5 938)
Ҳамагӣ	2 992	3 562

5.6 САРМОЯГУЗОРӢ

Саҳмияҳои харидашудаи ҚСҚ “НОб-и Роғун” ҳамчун дороиҳои молиявӣ (сармоягузорӣ) ба ҳисоб гирифташуда бетағир боқӣ мондаанд:

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Саҳмияҳо	15 200	15 200
Ҳамагӣ	15 200	15 200

5.7 МАБЛАҒҲОИ БОНКҲО ВА ТАШКИЛОТҲОИ МОЛИЯВӢ

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Қарзҳои байнибонкии ташкилотҳои қарзии ғайрибонкии хориҷӣ - асъори хориҷӣ	-	960 500
Қарзҳо аз шахсони воқеӣ	452 400	199 000
Қарзҳо аз ташкилотҳои ғайрибонкӣ	-	131 447
Ҳамагӣ	452 400	1 290 947

5.8 АНДОЗҲО БАРОИ ПАРДОХТ

Номгуй	31.12.2022с	31.12.2021с
Андоз аз фоида барои пардохт	94 009	-
Андози иҷтимоӣ барои пардохт	506	14 312
Дигар андозҳо барои пардохт	61	4 352
Ҳамагӣ	94 576	18 664

5.9 ӮҲДАДОРИҲОИ ҶОРИИ ДИГАР

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Ҳисобҳо барои пардохт	27 589	10 932
Фоизҳои ҳисобкардашуда барои пардохт	12 718	18 899
Суди саҳмия барои пардохт	1 416	1 279
Даромади фоизии татбиқнашуда - пули милли	66	650
Захира барои рухсатии истифоданашуда	2 528	55 258
Дигар ўҳдадориҳо	25 000	25 000
Ҳамагӣ	44 317	112 017

5.10 ДАРОМАДИ ТАМДИДШУДА - ГРАНТ

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Грантҳо - "USAID - WINROCK INTERNATIONAL"	490 000	471 000
Бақия ба 31.12.2022с	490 000	471 000

5.11 САРМОЯ

Дар санаи 31 декабри соли 2022 сармояи оинномавии эълоншуда ва пардохташуда 3 546 908 сомони ро ташкил медиҳад.

Номгуй	31.12.2022с.	31.12.2021с.
Сармояи саҳомии пардохташуда	3 546 908	3 546 908
Захираи умумӣ	162 322	162 322
Дигар захираҳои сармоя	599 728	599 728
Фоидаи тақсимнашуда	740 345	134 027
Ҳамаги сармоя	5 049 303	4 442 985

ЭЗОҲИ 6. ҲОЛАТҲОЕ, КИ ПАС АЗ САНАИ ҲИСОБОТИ ТАВОЗУНӢ БА АМАЛ ОМАДАНД

Ҳодисаҳои муҳим баъди давраи ҳисоботӣ то чопи ҳисоботи аудиторӣ ҷой надоштанд. Роҳбарияти Ташкилот тасдиқ мекунад, ки ӯҳдадорихои муҳим ҷой надоранд, ки тавонанд ба ҳолати молиявӣ ва натиҷаҳои фаъолияти он дар ояндаи наздик таъсири бузурги манфӣ расонанд.

ЭЗОҲИ 7. СИЁСАТИ ИДОРАИ ХАВФҲО

Идораи хавфҳо асосҳои муҳим дар соҳаи бизнеси бонкӣ дорад ва элементҳои муҳими фаъолияти Ташкилот мебошад. Натиҷаи фаъолияти Ташкилот бештар аз сифати усулҳои баҳодихии хавфҳои қарзӣ ва идораи онҳо вобаста аст. Хавф баҳои потенциалии талафоте, ки Ташкилот метавонад дошта бошад баҳисоб меравад.

Идораи хавфҳои бонкӣ мавҷуд будани усулҳо ва баҳодихии шуморагии онҳоро, аз он ҷумла эҳтимолияти ба амал омадани ҳодисаҳои ғайриҷашмдошт ва ҳаҷми талафоти ҳамсонро пешбинӣ мекунад.

Хавфпазирӣ ва сабабҳои пайдоиши онҳо

Хавфҳои асосие, ки ба фаъолияти Ташкилот мансуб мебошанд инҳо хавфи қарзӣ, хавфи пардохтпазирӣ, хавфи арзӣ, хавфи фоизӣ, инчунин хавфи амалиётӣ ва таҷаммуӣ баҳисоб мераванд.

Сабабҳои пайдоиши хавфҳо ин мебошанд:

- шароитҳои ғайри талаботи барои иҷрои ӯҳдадорихои ба худ гирифтаи контрагентҳо;
- тағирёбии номусоиди таркиби бозор;
- бесамар ташкил кардани фаъолияти Ташкилот дар натиҷаи ҳолатҳои номусоиди берунӣ.

Хавфи қарзӣ –ин хавфи талафи молиявие, ки дар натиҷаи аз тарафи қарзгирандаи ташкилот иҷро накардани ӯҳдадориаш ба амал меояд.

Дар чараёни фаъолият Ташкилотро хавфи қарзӣ таҳдид мекунад, ки он ба саривақт напардохтан ва ғайриимконпазирӣ ва ё нопурра пардохтани қарзҳо ва фоизҳои ҳисобшуда алоқаманд аст.

Зери таҳдиди хавф қарор доштан ба воситаи таҳлили мунтазами қобилияти қарздорон ва қарзгирони имконпазир барои баргардонидани фоизҳои ҳисобшуда ва маблағи асосӣ идора карда мешавад.

Зери таҳдиди хавфи қарзӣ қарор доштан ба воситаи гирифтани гарав ва кафолатҳо идора карда мешавад. Ташкилот аз рӯи дастури сиёсати қарзӣ талаботхоро барои таъмини гарав вобаста ба маблағи дархостшавандаи қарзгир, давраҳо ва таърихи қарзии қарзгир тасдиқ кардааст.

Ташкилот хавфи қарзиро дар асоси индивидуалӣ, яъне хавфи напардохтани маблағи асосӣ ва фоизхоро аз тарафи қарзгиранда дар мӯҳлати дар шартнома муайяншударо баҳо медиҳад.

Захира аз рӯи беқурбшавӣ дар ҳисоботи молиявӣ танҳо барои талафоте, ки дар санаи ҳисоботӣ дар асоси аломатҳои объективии тасдиқкунандаи он ки дар давраи баъди эътирофи беқурбшавӣ ба амал омада буданд эътироф карда мешаванд. Аз сабаби фарқияти истифодаи методологияҳои гуногун маблағи зиёни қарзии гирифташудаи барои ҳисоботи молиявӣ ҳисобшуда одатан аз маблағи дар асоси модели талафоти эҳтимолӣ муайяншуда камтар мебошад.

Аз тарафи Бонки миллии Тоҷикистон меёриҳо барои танзими хавфи қарзии ташкилотҳои маблағгузори хурд муайян шудааст. Ҳаҷми як қарзи хурд ба шахси воқеӣ на бояд аз маблағи баробар ба 250000 сомонӣ ва барои шахсони ҳуқуқӣ баробар ба 500 000 сомонӣ зиёд набояд. Андозаи як қарзи хурди ба ташкилоти молиявӣ хурди дигар додашуда набояд аз маблағи баробар ба 1,5 млн. сомонӣ зиёд бошад.

Хавфи пардохпазирӣ

Хавфи пардохпазирӣ-ин хавфи пайдоиши мушкилот ҳангоми гирифтани воситаҳои пулӣ барои бозгардонидани амонатҳо ва пардохти ӯҳдадорӣҳо, ки бо фишангҳои молиявӣ ҳангоми расидани мӯҳлати ҳақиқии пардохти онҳо алоқаманд аст.

Ташкилот ҳамаруза талабот ба воситаҳои пулии озодро барои ҳисоббаробаркунӣ аз рӯи ӯҳдадорӣҳои ҷорӣ, пардохти қарзҳо ва дигар талабот аз рӯи фишангҳои молиявӣ ба воситаҳои пулӣ баргардонидашавандаро эҳсос мекунад. Ташкилот идораи пардохтпазирӣро бо мақсади таъмини воситаҳои пулии нақд дар дилхоҳ вақт барои ҳисоббаробаркунӣ аз рӯи ӯҳдадорӣҳои бо ҳаракати воситаҳои пулӣ алоқаманд вобаста ва расидани мӯҳлати пардохташон амалӣ мекунад. Воситаи асосии аз тарафи Ташкилот барои назорати пардохтпазирӣ истифодашаванда ин таҳлили пешбинисозиҳои ҳаракати воситаҳои пулӣ мебошад.

Хавфи фоизӣ

Идораи хавфи фоизӣ бо роҳи ба танзим даровардани мӯҳлати баргардонидани ӯҳдадорӣҳо ва дороиҳо амалӣ карда мешавад. Баҳодиҳии перспективии андозаи хавфи фоизӣ аз рӯи ҳар кадоми фишанг имкон медиҳад, ки чораҳо барои кам кардани таъсири он ба ғайри Ташкилот андешида шаванд, чунки камшавии даромад ё зиёни бевосита метавонанд ба бадшавии коэффисиенти кифоягии сармоя оварда расонад.

Хавфи асъорӣ

Хавфи асъори дар он ҳолат пайдо мешавад, ки Ташкилот амалиётҳои бо асъори хориҷӣ инъикосшударо ки аз асъори функционалӣ фарқ мекунад амалӣ мекунад. Ташкилот таҳти хавфи вобаста ба таъсири тағирёбии қурби асъори хориҷӣ ва таъсири он ба ҳолати молиявӣ он ва селани воситаҳои пулӣ қарор дорад. Ташкилот ӯҳдадорӣҳо бо арзи хориҷӣ дорад ва барои пардохти онҳо бояд арзи миллиро ба асъори хориҷӣ иваз намояд.

Хавфҳои амалиётҳои дохилӣ

Хавфи амалиётӣ- ин хавфи ба амал омадани зиён дар натиҷаи вайрон шудани кори системаҳои назорати дохилӣ, аз кор мондани системаҳои электронии коркарди маълумотҳо, амалҳои хатоӣ ва ё барқасдонаи корманд ва ҳолатҳои форс-мажор мебошад.

Таҷаммӯи (концентрация) хавф

Таҷаммӯи хавф дар ҳолате ба амал меояд ки қисми контрагентҳо фаъолияти монандро амалӣ мекунад ва ё фаъолияти онҳо дар як минтақаи ҷуғрофӣ ба роҳ монда шуда аст ва ё контрагентҳо дорои хусусиятҳои монанди иқтисодӣ мебошанд ва дар натиҷаи тағирёбии шартҳои иқтисодӣ, сиёсӣ ва дигар шартҳои, ки таъсири ҳамсон ба қобилияти контрагентҳо барои иҷрои ӯҳдадориҳояшон мерасонанд. Таҷаммӯи хавфҳо ҳиссиёти таносубии натиҷаи фаъолияти Ташкилотро ба тағирёбии шароитҳои, ки ба соҳаи муайян ва ё минтақаи ҷуғрофӣ таъсир мерасонанд инъикос мекунанд. Роҳбарияти Ташкилот сегменти асосии фаъолиятро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон афзалтар мешуморад.

ЭЗОҲИ 8. ҶУҶАДОРИҲОИ ШАРТӢ

Фактҳои шартии фаъолияти хоҷагӣ

Баҳсҳои судӣ

Дар қараёни фаъолияти қорӣ Ташкилот ба суд оиди аз тарафи муштариён иҷро накардани шартҳои шартномаи қарзӣ аз рӯи саривақт напардохтани қарз шикоят бурдааст. Дар санаи таҳияи хулосаи аудиторӣ маблағи умумии баҳс 165 997,00 сомони ро ташкил медиҳад. Дар асоси баҳодиҳии худӣ ва тавсияҳои мутахассисони дохилӣ роҳбарияти Ташкилот чунин меҳисобад, ки баҳсҳо ба зиёни ҷиддӣ оварда намерасонанд ва ба ғоидаи Ташкилот ҳал мешаванд. Аз ин сабаб Роҳбарият захира аз рӯи баҳсҳои эҳтимолии судиро эътироф наменаояд.

Ҷуҷадориҳои шартии андоз

Қонунгузории андоз нисбати амлиётҳои алоҳида ва дар маҷмӯъ дар фаъолияти Ташкилот мавриди тавзеҳоти гуногун қарор мегирад. Аз ин сабаб тафсириҳои андози аз тарафи роҳбарият муайяншуда ва ҳуҷҷатҳои расмӣ тавзеҳоти андозро асосноккунанда эҳтимол аст аз тарафи мақомоти андоз аз нав дида баромад шаванд. Хавфи аз тарафи мақомоти андоз илова ҳисоб намудани андоз барои соли аудитшаванда вучуд дорад. Роҳбарияти Ташкилот ӯҳдадориро аз рӯи масъалаҳои натиҷаи санҷиши андози ояндаро дар асоси баҳодиҳии натиҷаи ҳақиқии санҷиши андоз эътироф мекунад, бинобар ин захира аз рӯи он ҳисоб қарда намешавад.

ЭЗОҲИ 9. АМАЛИЁТҲОИ БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

АМАЛИЁТҲОИ БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

Мувофиқи СБҲМ (IAS) 24 “Ифшои маълумот бо тарафҳои алоқаманд”- тарафҳо алоқаманд ҳисобида мешаванд, агар онҳо зерин назорати умумӣ қарор дошта бошанд, ва ё яке аз онҳо имконияти назорати тарафи дигарро дошта бошад, ё ки метавонад ҳангоми қабули қарорҳои молиявӣ ва амалиётӣ таъсири муҳим расонад. Ҳангоми баррасии муносибатҳои мутақобила бо ҳамаи тарафҳои алоқаманд мазмунӣ иқтисодӣ чунин муносибатҳо ба назар гирифта мешаванд на танҳо шакли ҳуқуқӣ онҳо.

Бақия аз рӯи амалиётҳо бо тарафҳои мутақобила ба 31 декабри соли 2022 оварда шудааст:

	Саҳмдорон ва ширкатҳои алоқаманд	Шахсони калидӣ
Моддаҳо		
Қарзҳо	-	30 615
Чамъ	-	30 615

Ба гуруҳи шахсони калидӣ раис ва аъзоёни Шӯрои нозирони Ташкилот, аъзоёни кумитаи қарзӣ ва директори Ташкилот ки қорманди он мебошад дохил мешаванд.

Санаи тасдиқи чопи ҳисобот

Ҳисоботи молиявии мазкур аз тарафи роҳбарияти Ташкилот барои чоп 26 апрели соли 2023 тасдиқ карда шуд.

Директор

Некрӯз С.Р.

Сармуҳосиб

Зайнура Н.